

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Zbigniew Kapiński (przewodniczący)

SSN Marek Siwek

SSN Igor Zgoliński (sprawozdawca)

Protokolant Kinga Sternik

w sprawie **M. L.** ,
skazanego z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.
w dniu 26 czerwca 2024 r.,
kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Sosnowcu
z dnia 10 października 2023 r., sygn. akt V Ka 622/23,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Będzinie
z dnia 15 maja 2023 r., sygn. akt VII K 1200/22,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w Sosnowcu do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym.**

Marek Siwek

Zbigniew Kapiński

Igor Zgoliński

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Będzinie z dnia 15 maja 2023 r., sygn. VII K 1200/22, M. L. został skazany za to, że w dniu 8 marca 2022 r. w B. i w innym nieustalonym miejscu, za pośrednictwem strony internetowej [...].pl, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, po uprzednim wprowadzeniu w błąd K. H. co do zamiaru i możliwości wywiązania się z umowy sprzedaży telefonu komórkowego marki I., doprowadził go do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 4.019,19 zł, przy czym dopuścił się tego czynu w warunkach powrotu do przestępstwa, będąc uprzednio skazanym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego Katowice - Zachód w Katowicach z dnia 21 września 2016 r., sygn. akt VIII K 473/16, za umyślne przestępstwo podobne z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 1 roku pozbawienia wolności, którą odbywał w ramach kary łącznej orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego dla Warszawy - Woli w Warszawie z dnia 5 stycznia 2018 r., sygn. akt IV K 509/17, w okresie od dnia 24 października 2017 r. do dnia 24 czerwca 2021 r., tj. za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. i art. 64 § 1 k.k. n karę 7 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której zaliczono skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 26 maja 2022 r. godz. 11:20 do dnia 27 maja 2022 r. roku godz. 14:05, uznając karę pozbawienia wolności za wykonaną w zakresie 2 dni; orzeczono nadto na podstawie art. 230 § 1 k.p.k. w przedmiocie dowodów rzeczowych oraz stosownie do treści art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych o kosztach sądowych.

Od tego wyroku apelacje złożyli oskarżony i jego obrońca. Oskarżony domagał się uniewinnienia od zarzucanego mu czynu, względnie uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, wskazując na szereg uchybień, do jakich miało dojść w toku przeprowadzonego postępowania. Podniósł, że w sprawie nie zostały wyjaśnione wnikliwe wszystkie okoliczności, a ocena zgromadzonego materiału dowodowego nie jest prawidłowa. Zostały zbagatelizowane wnioski dowodowe zmierzające do usunięcia nasuwających się wątpliwości w zakresie oceny materiału dowodowego, który zdaniem skarżącego nie wykazał jego sprawstwa w zakresie zarzucanego mu przestępstwa.

Obrońca oskarżonego zarzuciła obrazę następujących przepisów postępowania oraz wskazane poniżej uchybienia:

1. art. 170 § 1 pkt 2 i 5 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. poprzez oddalenie wniosków dowodowych złożonych na rozprawie w dniu 15 maja 2023 r., a mianowicie wniosku o przeprowadzenie eksperymentu procesowego, o powołanie biegłego z zakresu antropologii, o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej biegłego informatyka, o uzupełniające przesłuchanie świadka P. K. , o dołączenie bilingu z telefonu, o dopuszczenie dowodu zmierzającego do ustalenia w jaki sposób miał zostać założony rachunek bankowy, na który trafiła kwota za telefon z uwagi na toczące się postępowanie w zakresie kradzieży tożsamości i o zobowiązanie B.S.A. w S. do przesłania informacji na jaki rachunek bankowy zostały przekazane pieniądze w kwocie 4 019,19 zł należące do pokrzywdzonego, a zaksięgowane na rachunku bankowym B. w dniu 8 marca 2022 r. oraz o zwolnienie z tajemnicy bankowej Bank celem uzyskania informacji o właścicielu tego rachunku, podczas gdy dowody te zmierzały do wykazania, że oskarżony nie popełnił zarzucanego mu czynu, a w szczególności nie osiągnął korzyści majątkowej w kwocie 4 019,19 zł, gdyż taka kwota nie została zaksięgowana na należącym do niego rachunku bankowym, a zatem dowody te mają istotne znaczenie dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy,
2. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na dokonaniu sprzecznej z zebrany w sprawie materiałem dowodowym oraz z zasadami logiki i doświadczenia życiowego oceny wyjaśnień oskarżonego M. L. i odmówienie im waloru wiarygodności w zakresie w jakim oskarżony nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu oraz wyjaśnił, iż wraz ze swoją matką T. L. padł ofiarą przestępstwa „kradzieży tożsamości” , o czym zostały zawiadomione przez niego organy ścigania, nie zakładał domeny starok.pl ani nią nie administrował, co więcej należący do niego komputer używany przez oskarżonego od dnia 24 czerwca 2021 r. został zabezpieczony przez KPP B. w dniu 26 maja 2022 r. i przeprowadzona przez biegłego sądowego ekspertyza nie ujawniła odwiedzania i administrowania sklepem [...].pl,

a nieustalona osoba wykorzystwała dane osobowe oskarżonego w celu dokonania szeregu oszustw, podczas gdy wyjaśnienia oskarżonego są logiczne i konsekwentne, a ponadto poparte materiałem dowodowym złożonym przez oskarżonego w sprawie,

3. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na dokonaniu sprzecznej z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym oraz z zasadami logiki i doświadczenia życiowego oceny dowodów zgromadzonych w sprawie, z których ma wynikać, według uzasadnienia wyroku sądu I instancji, że oskarżony osiągnął korzyść majątkową w kwocie 4 019,19 zł, podczas gdy żaden z dowodów zgromadzonych w aktach sprawy nie potwierdza zaksięgowania takiej kwoty na rachunku bankowym oskarżonego, wobec czego nieuprawnione jest stwierdzenie jakoby oskarżony odniósł jakąkolwiek korzyść majątkową z tytułu zarzucanego mu czynu,
4. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, mający wpływ na jego treść, a polegający na błędnym ustaleniu, że oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu i osiągnął z tego tytułu korzyść majątkową, podczas gdy zgromadzone w sprawie dowody nie dają podstaw do takiego twierdzenia, natomiast oskarżony konsekwentnie nie przyznaje się do popełnienia zarzucanego mu czynu, a dowody mające wykazać brak jego winy zostały oddalone, a nadto w aktach sprawy brak dowodu na to, że oskarżony miał osiągnąć korzyść majątkową z zarzucanego mu czynu,
5. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, mający wpływ na jego treść, a polegający na błędnym ustaleniu, że oskarżony miał kontaktować się z pokrzywdzonym za pośrednictwem portalu F., podczas gdy w sprawie, poza wątpliwej wiarygodności zeznaniami pokrzywdzonego, nie zostały przedstawione żadne dowody mające potwierdzić te depozycje pokrzywdzonego,
6. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, mający wpływ na jego treść, a polegający na błędnym ustaleniu, że na nagraniu z paczkomatu znajduje się oskarżony, podczas gdy osoba z nagrania nie nosi ortezy tak jak oskarżony, a nadto nie zostały dopuszczone

wnioski dowodowe w postaci eksperymentu procesowego oraz opinii biegłego antropologa, które miały na celu wykazanie, że osobą nadającą paczkę nie jest oskarżony,

7. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, mający wpływ na jego treść, a polegający na błędnym ustaleniu, że oskarżony założył działalność gospodarczą i administrował stroną starok.pl, podczas gdy oskarżony nie otrzymał nigdy wiadomości SMS, w której uzyskałby autoryzację założenia działalności gospodarczej, a nadto oskarżony nie miał dostępu do skrzynki pocztowej k.@ [...].com, która została założona jeszcze w czasie pobytu oskarżonego w zakładzie karnym, a to za pośrednictwem tego adresu e-mail miała zostać założona działalność gospodarcza, ponadto na komputerze oskarżonego nie zostały znalezione żadne dowody, które wiązałyby go domeną [...].pl czy adresami e-mail k.@ [...].com i zamowienia@[...].pl, dlatego nie można powiązać oskarżonego zarówno z firmą, która została wykorzystana do popełnienia czynu, ale też z użytym do kontaktu z pokrzywdzonym adresem e-mail,
8. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, mający wpływ na jego treść, a polegający na błędnym ustaleniu, że oskarżony administrował sklepem [...].pl i miał kontaktować się z pokrzywdzonym, podczas gdy na jego komputerze i telefonie nie zostały odnalezione żadne dane, które potwierdzałyby taki przebieg wydarzeń, natomiast świadkowie — T. L. oraz P. L. — wskazali, że oskarżony posiadał tylko jeden komputer, nie posługiwał się nigdy komputerem swojego ojca, a także że nie posiadał on nigdy więcej niż jednego telefonu komórkowego;
9. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, mający wpływ na jego treść, a polegający na błędnym ustaleniu, że oskarżony wypłacił pokrzywdzonemu dwie kwoty po 50 zł w celu umożliwienia mu zwrotu zamówienia, podczas gdy oskarżony nie wykonał takich przelewów, a nadto nigdy nie miał dostępu do rachunku bankowego, z którego te kwoty zostały przebrane na konto pokrzywdzonego.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca oskarżonego wniosła o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu,
2. ewentualnie, w przypadku nieuwzględnienia wniosku z pkt 1, o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez sąd I instancji, na zasadzie art. 437 § 2 k.p.k., ze względu na konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości.

Wyrokiem z dnia 10 października 2023 r., sygn. V Ka 622/23, Sąd Okręgowy w Sosnowcu utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Od tego wyroku obrońca oskarżonego złożyła kasację, w której zarzuciła:

1. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegające na nierozpoznaniu zarzutów podniesionych w apelacji obrońcy oskarżonego, co skutkowało przeprowadzeniem nieprawidłowej kontroli odwoławczej wyroku sądu I instancji, a w konsekwencji nierozważenie wszystkich wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym obrońcy, co miało istotny wpływ na treść wyroku, gdyż rozpoznanie apelacji obrońcy mogło wpłynąć na treść wyroku w kierunku jego zmiany na korzyść oskarżonego,
2. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 170 § 3 k.p.k. w zw. z art. 427 § 3 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. poprzez nierozpoznanie wniosków dowodowych zgłaszanych przez obrońcę w piśmie obrońcy z dnia 2 października 2023 r., a to w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 30 sierpnia 2023 r., sygn. akt X Ka 608/23 oraz w piśmie obrońcy z dnia 9 października 2023 roku, a to w postaci wydruku dokumentów z akt sprawy prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie, sygn. akt VIII K 655/22, brak odniesienia się do tych dokumentów w uzasadnieniu wyroku, podczas gdy są to dowody istotne, wskazujące na niepopelnienie przez oskarżonego zarzucanego mu czynu, co w konsekwencji mogło mieć istotny wpływ na treść wyroku w kierunku jego zmiany na korzyść oskarżonego,
3. rażące naruszenie art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności poprzez niezapewnienie oskarżonemu prawa do sprawiedliwego i rzetelnego procesu.

W konsekwencji autorka kasacji wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie na rzecz oskarżonego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, według norm prawem przepisanych.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator zawniósł o jej uwzględnienie, uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Sosnowcu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy oskarżonego okazała się zasadna w stopniu oczywistym w rozumieniu art. 535 § 5 k.p.k., stąd podlegała uwzględnieniu w całości w trybie przewidzianym w tym przepisie. Trafne było twierdzenie, że w toku postępowania drugoinstancyjnego doszło do rażącego naruszenia standardu rzetelnego procesu, w wyniku zignorowania w postępowaniu odwoławczym apelacji obrońcy oskarżonego. Wprawdzie w komparycji wyroku środek ten został wymieniony obok apelacji oskarżonego, w istocie jednak jest to zapis, który nie odpowiada rzeczywistemu stanowi rzeczy. Wniosek taki wypływa w sposób oczywisty z uzasadnienia zaskarżonego wyroku, którego treść, jak i oznaczenie graficzne (zakreślenie podmiotu wnoszącego apelację – pkt 1.2.), dowodzą jednoznacznie, że przedmiotem oceny w postępowaniu drugoinstancyjnym objęta została jedynie osobista apelacja oskarżonego. Tymczasem środek odwoławczy wywiedziony od wyroku Sądu Rejonowego w Będzinie przez obrońcę oskarżonego został pominięty, mimo jego formalnego przyjęcia jako czyniącego zadość wszystkim ustawowym kryteriom. W świetle powyższego należało podzielić stanowisko zaprezentowane przez strony procesu, tak w kasacji jak i pisemnej replice na ten środek zaskarżenia, że doszło w niniejszej sprawie do naruszenia reguł rzetelnej kontroli instancyjnej określonych w art. 433 § 2 i art. 457 § 3 k.p.k., poprzez niespełnienie obowiązku rozważenia zarzutów i wniosków podniesionych w środku odwoławczym obrońcy (nierozważanie żadnego z nich, a w istocie całkowite pominięcie apelacji). Jest to uchybienie takiej rangi, iż zawsze mogło w sposób istotny rzutować na treść orzeczenia oraz nie daje się pogodzić ze znajdującą swoje źródło w Konstytucji RP procesową gwarancją do skutecznego instancyjnego zaskarżenia orzeczenia przez

stronę postępowania karnego (art. 444 § 1 k.p.k.). Owo uprawnienie oskarżony wprawdzie zrealizował osobiście, co jednak w żadnym stopniu nie umniejszało doniosłości i rażącego stopnia stwierdzonego uchybienia.

W tych okolicznościach konieczne okazało się uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu drugoinstancyjnym w sposób wolny od powyżej omówionej obrazy prawa przepisów procesowego. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy sąd II instancji winien wziąć pod uwagę również to, że w toku postępowania apelacyjnego od obrońcy oskarżonego wpływały pisma procesowe o charakterze dowodowym, które jednakowoż nie spotkały się ze stosowną atencją.

[J.J.]

[ms]

Marek Siwek

Zbigniew Kapiński

Igor Zgoliński